

Zbiór Orzeczeń

Sprawy połączone C-529/18 P i C-531/18 P

PJ

i

PC

przeciwko

Urzędowi Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej

Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 24 marca 2022 r.

Odwołanie – Zasady prawa Unii – Artykuł 19 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – Reprezentacja stron w postępowaniach ze skarg bezpośrednich przed sądami Unii – Adwokat lub radca prawny mający status osoby trzeciej w stosunku do strony skarżącej – Wymóg niezależności – Adwokat lub radca prawny wykonujący działalność jako współpracownik w kancelarii – Artykuł 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

1. *Postępowanie sądowe – Skarga wszczynająca postępowanie – Wymogi formalne – Podpis złożony przez adwokata lub radcę prawnego – Pojęcie adwokata – Wykładnia autonomiczna*
(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 19 akapit trzeci; regulamin postępowania przed Sądem, art. 51 § 1)

(zob. pkt 58, 60)

2. *Postępowanie sądowe – Skarga wszczynająca postępowanie – Wymogi formalne – Wymogi w stosunku do osoby podpisującej – Status osoby trzeciej a status stron – Strona reprezentowana przez adwokata zatrudnionego przez jednostkę organizacyjną powiązaną ze stroną – Strona mogąca sprawować rzeczywistą kontrolę nad adwokatem – Niespełnienie wymogu niezależności*
(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 19)

(zob. pkt 61–69, 72, 74, 79–81)

3. *Postępowanie sądowe – Skarga wszczynająca postępowanie – Wymogi formalne – Wymogi w stosunku do osoby podpisującej – Status osoby trzeciej a status stron – Reprezentowanie przez adwokata lub radcę prawnego niebędącego osobą trzecią – Niedopuszczalność – Konwalidacja po upływie terminu do wniesienia skargi – Niedopuszczalność*

(statut Trybunału Sprawiedliwości, art. 19 akapit trzeci, art. 21 akapit drugi; regulamin postępowania przed Sądem, art. 55 §§ 1, 3, art. 78 § 6)

(zob. pkt 88–90)

Streszczenie

PJ był właścicielem słownego unijnego znaku towarowego Erdmann & Rossi. W następstwie wniosku o unieważnienie prawa do znaku złożonego przez Erdmann & Rossi GmbH, Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej (EUIPO) unieważnił prawo do tego znaku towarowego.

PJ wniósł skargę o stwierdzenie nieważności tej decyzji do Sądu. Skarga wszczynająca postępowanie została podpisana przez S. Sąd przypomniał, że wymóg niezależności adwokata lub radcy prawnego oznacza brak jakiegokolwiek stosunku zatrudnienia pomiędzy adwokatem a jego klientem. Dodał on, że adwokat lub radca prawny strony nie powinien mieć również osobistego związku ze sprawą, a nawet pozostawać z klientem w stosunkach gospodarczych lub strukturalnych.

W niniejszym przypadku, wskazawszy, że PJ był współzałożycielem i jednym z dwóch wspólników kancelarii adwokackiej, której zlecił reprezentowanie go za pośrednictwem S., działającego w imieniu tej kancelarii, Sąd odrzucił skargę jako niedopuszczalną ze względu na to, że skarga wszczynająca postępowanie nie została podpisana przez niezależnego adwokata¹.

Trybunał oddalił wniesione przez PJ odwołanie i orzekł, w drodze zmiany uzasadnienia, że powiązania istniejące między adwokatem, będącym współpracownikiem w kancelarii prawnej, a jego klientem, będącym wspólnikiem i członkiem założycielem tej samej kancelarii, w oczywisty sposób naruszają niezależność adwokata².

Ocena Trybunału

Przede wszystkim Trybunał przypomniał, że strona nie jest uprawniona do samodzielnego występowania przed sądem Unii, lecz musi korzystać z usług osoby trzeciej. Zastępstwo prawne może być zapewnione wyłącznie przez adwokata lub radcę prawnego celem jak najlepszej ochrony i obrony interesów klienta, z zachowaniem pełnej niezależności i z poszanowaniem prawa oraz zasad wykonywania zawodu i etyki.

W tym względzie niezależność adwokata lub radcy prawnego powinna być rozumiana nie jako brak jakichkolwiek powiązań adwokata lub radcy prawnego z jego klientem, ale wyłącznie takich powiązań, które w oczywisty sposób ograniczają jego zdolność do wypełniania zadań w zakresie obrony klienta w jego najlepszym interesie.

Następnie Trybunał podkreślił, że przypadki niedopuszczalności ze względu na uchybienie w wykonywaniu zadań związanych z reprezentacją powinny być ograniczone do sytuacji, w których oczywiste jest, że adwokat lub radca prawny nie jest w stanie wypełnić swojej funkcji jako obrońca poprzez jak najlepsze słuźenie interesom swego klienta. Zatem samo istnienie

¹ Postanowienie z dnia 30 maja 2018 r., PJ/EUIPO – Erdmann & Rossi (Erdmann & Rossi) (T-664/16, EU:T:2018:517).

² W rozumieniu art. 19 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

cywilnoprawnego stosunku umownego między adwokatem lub radcą prawnym a jego klientem nie wystarcza, aby uznać, że ten adwokat lub radca prawny znajduje się w sytuacji wyraźnie osłabiającej jego zdolność do obrony interesów swojego klienta.

Wreszcie Trybunał wskazał, że należy domniemywać, iż adwokat współpracujący w kancelarii, nawet jeśli wykonuje swój zawód w ramach umowy o pracę, spełnia te same wymogi niezależności co adwokat prowadzący działalność indywidualnie lub jako wspólnik w kancelarii. Jednakże należy dokonać rozróżnienia w zależności od sytuacji reprezentowanego klienta.

Sytuacja, w której klient jest osobą fizyczną lub prawną, osobą trzecią w stosunku do kancelarii adwokackiej, w której dany współpracownik wykonuje swoje obowiązki, nie stwarza bowiem szczególnego problemu niezależności. Inaczej jest w sytuacji, w której klient, będący osobą fizyczną, sam jest wspólnikiem i członkiem założycielem kancelarii adwokackiej i może w związku z tym sprawować rzeczywistą kontrolę nad współpracownikiem. W tym ostatnim przypadku należy uznać, że powiązania istniejące między adwokatem współpracownikiem a klientem wspólnikiem są tego rodzaju, że w sposób oczywisty naruszają niezależność adwokata.